

Yiith ke cil de raan: në kam de ruun ke rou

Ceņ de miith ye remthii ëke bə piny de Thudan (Australian-Sudanese) pandit de Greater Dandenong.

Juër de wët

Yiith ke cil de raan: ne kam de ruun ke rou ke akutnom de yith ke raan ku thöŋ de nom (Victorian Equal Opportunity and Human Rights Commission) dhiaç ke kuany athöör ye yen nyuoth cë man nadë ke miith ke Thudanith cïŋ pan de Dandenong ye kek yöŋ ku ye kek tiel wei.

Yiith ke cil de raan në 2008 acï buŋ cï göör nyuoth cë man nadë keka noŋ tiel ku lët ye röth luoi miith ye riinythii ëke bə pan de Thudan ku ye kek gäm riöc lëu benë raan de kek ya cath ke lääu nom baai kunë ka ye kek kuöny kek cït, man de bë raan kuën ka bë yök në luoi. Riinythii ake ye noŋ adier ëya në ka ye bolith ke luoi kek ku ye kəc ye ciel jäl beer cək rac në nyuoth yenë kek nyuoth.

Athöör de *Yiith ke cil de raan (Rights of Passage)* enoŋic ka ci kek göör thin man benë ke remthii de miith ekë bə në Thudan gël.

Në run de 2010 ke Akutnom ecë noŋ cäär de ka ye röth loi ke ye biän de yik nhial de athöör ago lo tueŋ de caar kenë wël ëke cë ke luel në *Yiith ke cil de raan yic*.

Nyuoth de ka cë kek yök

Yiith ke cil de raan - në kam de ruun ke rou atö ke ye biän de bëer ku cäär de wël ëke loi akutniim ke dhic ke Akuma de Victoria kek, akutniim ke lööŋ ke diäk ku jəl akuma de kanthol (Mëjëlëth), ku jəl ya wël cenë ke miith ke thiërŋuan ku dhic (45) thiic thook kenë bääny ke akutniim ke baai.

Acë Akutnom yök cë man nadë ke Akuma ku jəl ya akutniim ye kony në baai yic acë ajuiir juic wääcic loi në gël de miith, cë tē cenë kek gäär thin në athöoric.

Nëya, biän de kəc ke riinythii ci kek ya thiic thook ke ye biän de kuëny de athöör cök aye akutnom lək cë man nadë ke tiel adhiac kedït, man ye kek gël biän de yök de luoi ku piöi, kuka cïk nyuoth cë man nadë ke ye noŋ adier në tē ye bolith kek luoi thin.

Ci man, aye miith luel cë nadë ke ke ye noŋ adier në ka ye bolith kek kuöi loi ku ye kek dawei:

Wuək ke tō në gətəric go bolith tuəl tē kucku...ku luelkë ‘Ye tikitdun ceeth yin yenë koyin ëko, Ka cääda du ëko? Goku thiic ye yeŋö (a kek cë bën tē noŋ wuək) ku luelkë ‘Anoŋ təŋ ee cë rət loi ku ka ye miith ke Thudanith ku ka kər buk yök yeŋa loi en’.

Yiith ke cil de raan: nē kam de ruun ke rou

Ceŋ de miith ye remthii ēke bə piny de Thudan
(Australian-Sudanese) pandit de Greater Dandenong.

Aye remthii luel cē man nadē ke tiel ye rət luōi kek ye kek gəl nē yök de luoi, ce man:

Yen ee cē athöördiēn de köör de luoi cuat-gokē jam kenē yen nē telepunic, ana wēn la lo nē maktapdenic, go jam ya, ‘Ye ran col?’ Guo ya ba, ‘Yen kör nē luoi, ye ciēt ke rac tē yān raan col?’ kuka cīi bē luel ya ‘yīn cuk ber luoi’.

Aye remthii lēk akunom cē man nadē ke tiel ye kek pēn bik lui apieth ka bik tiem nē nē thukulic, cē man:

Aye miith, ayekē luel ya ‘oow yen kor ba ya akēm kuka ye dupiöc bē lēk yen cēman nadē keka cīi lēu’. Aye ḡōth riök (den) ago raan ya tak ‘oow bē lui nē (thukul) kē köcic’.

Aye cäär de akutnom nyuoth cē man nadē ke akutniim ke akuma bē dhiac ēē ke lui nē ajuiir benē ke ye miithkē gəl nē tiel ye kek yök.

Aye lōŋ jöt *Equal Opportunity Act 2010* man bē gəl nē pei de Bēt nē run de 2011 luel cē man nadē ke akutniim ye kek luel aye Akuma, ku akutniim ce ka ke akuma ku akutniim ke tajiir aye kek kor bik dhil ya lui nē ka bē tiel ya gel wei.

Ye ciēt ke yīn biän de athöör de akutnom nē ajuer de Yith ke raan?

Ago athöör cē thöl nē gäär ēbēn yök kunē lēk gäkic nē ajuer de Yith ke raan atō nē webthayitic nē humanrightscommission.vic.gov.au/rop

Ye athöörē ēbēn atō ke cē waaric nē thook ke diäk, Thoŋ de jiēŋ, Nuer ku Arabi.

Ye ciet ke akutnom lēu bē köc ye ke tiil ka yök kek kuony yedē?

Akutnom de Yith ku thōŋ de nom ee remthii kuony nē ka cenē kek ke guel cīit man de yaan ku tiel. Ba kē ca yök guel alēu bē riinythii kuony bik röth cökpiny nē pürdenic. Ku ke wet relic nyuoth nē kam de ka ye roth loi nē thaa de yōŋ ku tiel man ce ye ya lōŋ kuka cē gam nē Victoria.

Yīn lēu ba yup ago yök nē lēk ka yīn lēu ba lo nē webthayitic ago yök nē wēl juic. Ajuer de wēēr de köc thook ee tō tē cīin yuup nē telepun da yic.

Ago yök nē wēl ye kek gōör nē thaa thok ēbēn tē nōŋ akutnom, them ba rət gōör agoku yīn ya lēk nē wēl jöt nē humanrightscommission.vic.gov.au/maillinglist

Nambaai ke telepun

Telepun de lēk: 1300 292 153

TTY: 1300 289 494

Yimail: advice@veohrc.vic.gov.au

Webthayit: humanrightscommission.vic.gov.au

